

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13761

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.01.00/610 — 93236
Konu : Soru Önergesi

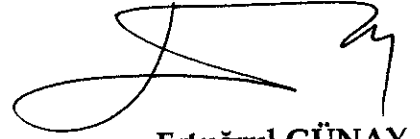
04/05 /2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 14/04/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-21836 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Yılmaz TANKUT'un 7/13761 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN YILMAZ TANKUT'UN 7/13761 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Türk kültür varlığının önde gelen unsurlarından biri aşıklık geleneğidir. Bu geleneğin temsilcileri olan aşıklar ya da halk şairleri, günümüze intikal eden ya da bizzat kendilerince üretilen şiirleri, türküleri, deyiş, atışma, hikaye, destan ve benzeri alanlardaki eserleriyle Türk milli kültürüne katkı sunarlar. Bazen halka hizmet noktasında makam mevki sahiplerini överek teşvik eden, bazen de aynı konumda bulunanları yergileriyle uyaranlar da onlardır. Bazen halkın en önemli bir sorununu, bazen de takdir edilmesi gereken bir hizmeti en veciz şekilde ifade eden de yine ozanlarımızdır. Bu yönleriyle halk ozanları, yaşadıkları bölgelerde halkın dili, gözü kulağı gibidirler. Yine onlar Türk dilini, Türk tarihini, Türk örfünü, kısa özetle Türk kültürünü hem yaşadıkları coğrafyalarda ve bazen de milli vasıflara bezeyerek kuşaktan kuşağa aktaran, günümüz popüler sanatçılarının gölgesinde kalmış, unutulmuş, hor ve hakir görülmeye devam eden vazgeçilmez kültür elçilerimizdir. Popüler sanat ve sanatçıların aksine, Türk kültürünün yozlaştırılmasına karşı saziyla, sözüyle siper olan da onlardan başkası değildir.

İşte böylesine bir öneme haiz aşıklık geleneğinin yaşayan temsilcileri olan, bu kültürün canlı tutulmasına katkı sağlayan yöresel sanatçılarımızın maddi ve manevi olarak desteklenmeleri gerektiği yönünde bir beklenti oluştuğu gözlemlenmektedir.

Geçtiğimiz günlerde seçim bölgem olan Adana'da bazı ozanlarımız hem şikayetlerini hem beklentilerini ifade etmişlerdir. Bakanlık tarafından dönem dönem sınav açıldığını, başarılı bulunanlara Bakanlık adına düzenlenen birer kimlik verildiğini belirten ozanlarımız, Bakanlığın verdiği kimlikle manevi anlamda onore edilmelerine karşın maddi anlamda ise destek verilmediğinden yakınmaktadırlar. Bu yüzden kendilerine de devlet sanatçılarına yönelik uygulamada olduğu gibi bir maaş bağlanmasını talep etmektedirler.

Bu bilgiler çerçevesinde;

SORU 1: Halk ozanlarının içinde bulunduğu sorunlar, onların talep ve şikayetleri hakkında bilginiz var mıdır?

SORU 2: Halk ozanlarının maddi anlamda desteklenmesi yönündeki talepleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

SORU 3: Bakanlık gündeminde bu konuyla ilgili bir plan, çalışma var mıdır?

SORU 4: Böyle bir plan ve çalışma yoksa, Bakanlık gündemine alınması düşünülmekte midir?

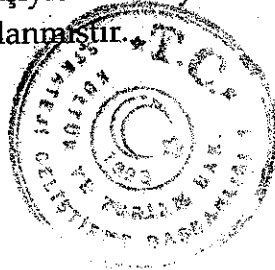
CEVAP 1-2-3-4: Bakanlığımızca kültürümüz içerisinde yer alan aşıklık geleneğinin yurt içinde ve yurt dışında tanıtılması, korunması, yaşatılması ve kuşaktan kuşağa aktarılması amacıyla yürütülen çalışmalar son yıllarda hız kazanmıştır. Bu çalışmalar sadece aşıklık geleneğinin arşivlenmesine yönelik koruma tedbirleri olmayıp kuşaktan kuşağa aktarımını sağlama ve toplumda yeniden değer bilirliliğini sağlayacak çeşitli önlemleri almayı içermektedir.

Bilindiği üzere, kısa adı UNESCO olan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu kentleşme, sanayileşme ve küreselleşme karşısında dünyanın somut olmayan kültürel mirasının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için 2003 yılında "Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi"ni ilan etmiş ve Türkiye 2006 yılında sözleşmeye taraf olmuştur. Sözleşme; sözlü gelenek ve anlatımları; geleneksel müzik, tiyatro ve dans gibi gösteri sanatlarını; toplumsal tören, adet ve kutlamalar-şenlikleri; doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamaları ve geleneksel zanaatları "Somut Olmayan Kültürel Miras" olarak tanımlamaktadır. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması (SOKÜM) Sözleşmesi kapsamında Türkiye'nin icracı kurumu olarak Bakanlığımız Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü belirlenmiştir.

Türkiye Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması (SOKÜM) Sözleşmesi kapsamında Somut Olmayan Kültürel Mirasın Envanter çalışmalarına, Yaşayan İnsan Hazineleeri Envanteri ile başlamış ve bu çerçevede de aşıklık geleneği temsilcileri de bu envanter içerisinde değerlendirilmeye alınmış ve ilan edilmiştir.

Bunun yanı sıra, aşıklık geleneğinin gelecek kuşaklara aktarılması ve geleneğe uluslararası düzeyde tanınırlık sağlanması amacıyla, Bakanlığımız tarafından 2008 yılında İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesine yazdırılmak üzere "aşıklık geleneği aday dosya"sı hazırlanarak UNESCO'ya sunulmuştur. Dosyanın hazırlanması sürecinde 5 Eylül 2008 tarihinde Ankara'da, aşıklık geleneği temsilcilerinin katılımı ile bir toplantı düzenlenmiş, aşıklık geleneğinin sorunları çözüm önerileri ile önümüzdeki yıllarda gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar konusunda görüş birliğine varılmıştır.

2008 yılında İstanbul'da UNESCO temsilcileri ve 192 ülke temsilcilerinin yer aldığı Somut Olmayan Kültürel Miras Hükümetlerarası Komitesi 3. Olağan Toplantısında, "Türkiye Somut Olmayan Kültürel Miras Gecesi" düzenlenmiş ve bu etkinlikte de aşıklık geleneği taşıyıcılarına yer verilerek geleneğin uluslararası düzeyde de tanınmasına katkı sağlanmıştır.

30 Kasım-03 Aralık 2008 tarihleri arasında Bakanlığımızın maddi katkıları, teknik ve personel desteğimiz ile Sivas Valiliği tarafından "Halk Ozanları (Aşıkları) Sivas Buluşması"nı gerçekleştirmiştir. Etkinlik çerçevesinde düzenlenen "Yaşayan Aşıklık (Ozanlık) Geleneğinin Sorunları ve Çözüm Önerleri" konulu açık oturuma Türkiye genelinde faaliyet gösteren aşıkların bizzat kurup, yönettiği ve üyeleri oldukları sivil toplum kuruluşlarından on altısı ile geleneğin yaşatılarak sürdürüldüğü illerimizden gelen aşıklık geleneğinin bağımsız temsilcilerinin katılımı sağlanmıştır.

İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesinde yer alan aşıklık geleneğimiz ile ilgili yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde duyarlılığı artırmak, karşılıklı değerbilirliği sağlamak, yeni kuşak aşıkların özendirilmesi, medya karşısında aşıklık geleneğinin dinleyici kitlesinin teşvik edilmesi gibi amaçlarla çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımız ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile yapılan görüşmeler sonucunda aşıklık geleneğini sürdürenleri de içeren Bakanlığımız Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kaydedilen Somut Olmayan Kültürel Miras taşıyıcılarının tamamına sosyal yardım veya proje yardımı yapılmasına yönelik kanun tasarısı metni üzerinde mutabakata varılmış olup çalışmalara halen devam edilmektedir.

Ayrıca, aşıklarla ilgili sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerine, 15/03/2007 tarihli ve 26463 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde önemli ölçüde maddi destek de sağlanmaktadır.

